

Reglemente för intern kontroll

antaget av kommunfullmäktige 2011-10-10, § 147

Gäller från
2011-11-01

1 § Syftet med intern kontroll

Detta reglemente syftar till att säkerställa att kommunstyrelsen och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, dvs de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer mm

Kommentar

Generellt gäller att intern kontroll ingår i det dagliga arbetet. Det är inte något som kommer utöver den dagliga verksamheten.

Begreppet *rimlig grad av säkerhet* innebär att nämnderna vid utformning av rutiner ska göra en avvägning mellan kontrollkostnad och kontrollnytta. Vid bedömning av kontrollnytta, ska inte endast ekonomiska faktorer vägas in, utan även vikten att upprätthålla förtroendet för verksamheten hos olika intressenter.

Målet *ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet* innebär bland annat att ha kontroll över ekonomi, prestationer och kvalitet samt säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställd verksamhetsidé och mål.

Med *tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten* innebär att nämnderna samt de verksamhetsansvariga ska ha tillgång till rättvisande räkenskaper. Därutöver ingår en ändamålsenlig och tillförlitlig redovisning av verksamhetens prestationer avseende kvantiteter och kvalitet samt övrig information om verksamheten och dess resursanvändning.

Med *efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer mm* innefattar lagstiftning såväl som kommunens interna regelverk samt ingångna avtal med olika parter.

Syftet med den interna kontrollen är alltså att säkra en effektiv förvaltning och att undgå allvarliga fel.

Organisation av intern kontroll

2 § Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontroll upprättas inom kommunen samt att se till att denna utvecklas utifrån kommunens kontrollbehov.

Kommentar

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Denna uppsikt innebär en rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt, om det är nödvändigt, lämna förslag till förändringar.

En annan viktig uppgift kan vara att formulera förvaltningsövergripande anvisningar kring intern kontroll exempelvis i frågor om attest, uppföljning, lönerapportering m m.

3 § Nämnder

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden har därvid att tillse att

- * en organisation upprättas för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde
- * regler och anvisningar antages för den interna kontrollen

Kommentar

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i KL 6:7 och 9:9. Det omfattar även kommunstyrelsen. Det är alltid respektive nämnd som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll. I detta ansvar ligger, att med utgångspunkt från den övergripande interna kontrollorganisationen som fullmäktige har beslutat om, utforma en lokal organisation anpassad till respektive nämnds organisationsutformning. Vidare måste lokala regler och anvisningar för den interna kontrollen utformas. Det är viktigt att dessa regler och anvisningar dokumenteras och antages av nämnden.

4 § Verksamhetschefen

Inom nämndens verksamhetsområde ansvarar verksamhetschef för att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll. Dessa regler skall antas av respektive nämnd. Verksamhetschefen är skyldig att löpande rapportera till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.

Kommentar

I reglerna och anvisningarna anges också verksamhetschefens skyldighet att löpande rapportera till nämnden om hur arbetet med att utforma och förändra den interna kontrollen fortskrider samt hur den interna kontrollen fungerar.

Verksamhetschefen svarar för att minst årligen rapportera till nämnden och ge en samlad bedömning om hur den interna kontrollen fungerar. Allvarigare brister i den interna kontrollen rapporteras omedelbart till nämnden.

Med verksamhetschef i kommunens organisation avses i detta sammanhang kommundirektör, teknisk chef, utbildningschef, socialchef, och samhällsbyggnadschef.

Inom kommunstyrelsen är kommundirektören övergripande ansvarig med biträde av teknisk chef, utbildningschef och socialchef, inom bygg- och miljönämnden samhällsbyggnadschefen och inom myndighetsnämnden för socialtjänst och skola socialchef och utbildningschef gemensamt.

5 § Verksamhetsansvariga

De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare har de att verka för att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll. Brister i den interna kontrollen skall omedelbart rapporteras till närmast överordnad.

Kommentar

Med verksamhetsansvarig avses chefer på olika nivåer i organisationen. De verksamhetsansvarigas ansvar för att arbeta i enlighet med de regler och anvisningar som har antagits av nämnden kring den interna kontrollen fastslås här. Alla anställda har en skyldighet att omedelbart rapportera fel och brister i det interna kontrollsystemet till den närmast överordnade som i sin tur också är skyldig att rapportera vidare uppåt i organisationen. Syftet med detta är att man inom förvaltningen omgående skall kunna vidtaga åtgärder för att komma tillrätta med de fel och brister som har uppmärksammats. Fel eller brister som noteras ska omedelbart bli föremål för utredning och ska dokumenteras.

6 § Övriga anställda

Övriga anställda är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar i sin arbetsutövning. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till överordnad eller den som nämnden har utsett.

Uppföljning av intern kontroll

7 § Nämndens skyldigheter

Varje nämnd och kommunstyrelsen har en skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska som grund för sin styrning genomföra risk- och väsentlighetsanalyser för sin verksamhet.

Kommentar

Nämnden ska inom sin organisation tydliggöra ansvaret för den interna kontrollen och innebörden av denna. Nämnden ska också planera och prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet ska en risk- och väsentlighetsanalys göras.

För att det interna kontrollsystemet skall kunna fungera och kunna förändras i takt med verksamhets- och organisationsförändringar, fordras en kontinuerlig uppföljningsprocess. Detta förutsätter att nämnden själv handhar uppföljningen eller att nämnden beslutar att någon/några anställda ska biträda nämnden i detta arbete. Nämnden kan också besluta att dessa tjänster ska köpas utifrån. Det kan ibland vara en fördel om någon utanför nämndens organisation biträder med uppföljningen.

8 § Intern kontrollplan

Nämnd skall varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Kommentar

Inför varje verksamhetsår skall nämnden besluta om en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Olika granskningsområden bör väljas ut med utgångspunkt från en väsentlighets- och riskbedömning. Hur omfattande denna plan skall vara måste givetvis diskuteras med utgångspunkt från den omfattning och volym som nämndens verksamhet har, och den väsentlighets- och riskbedömning som har gjorts. Intern kontrollplan ska minst innehålla:

- vilka rutiner samt vilka kontrollmoment som ska följas upp
- omfattning på uppföljningen (frekvensen)
- vem som ansvarar för att utföra uppföljningen
- till vem uppföljningen ska rapporteras
- när rapportering ska ske
- genomförd riskbedömning

9 § Uppföljning av intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, löpande rapporteras till nämnden före årsskiftet.

Kommentar

Rapporteringen ska ske skriftligt. Genomförd uppföljning rapporteras till nämnden oavsett utfall. Vid upptäckta brister lämnas också förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen, vem som ansvarar för förbättringen samt när de ska vara utförda.

10 § Nämndens rapporteringsskyldighet

Nämnden skall löpande eller senast i samband med årsredovisningens upprättande, rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen.

Rapportering skall samtidigt också ske till kommunens revisorer.

Kommentar

Eftersom kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen är det viktigt att resultatet av nämndernas uppföljningar av den interna kontrollen rapporteras till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har sedan att ta med dessa rapporter i sin bedömning över kommunens totala interna kontrollsystem.

Rapportering ska ske på en gemensam mall.

Kommunens revisorer skall också ta del av rapporterna, eftersom de bör utgöra den del av ett underlag för ett uttalande "om kontrollen inom nämnden är tillräcklig".

11 § Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsen skall med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter och den egna uppföljningen utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, föranstalta om sådana. Kommunstyrelsen skall även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de helägda kommunala företagen.

Kommentar

Kommunstyrelsen skall, med utgångspunkt från nämndernas rapporter och den egna uppföljningen inom kommunstyrelsens verksamhetsområde, utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll. I egenskap av ägare är det naturligt att information inhämtas om hur de interna kontrollsystemen fungerar i de kommunala företagen. Det är också viktigt att denna utvärdering leder till att åtgärder vidtages till förbättringar av eventuella brister i kontrollsystemet.

Allvarligare brister i den interna kontrollen rapporteras omedelbart till kommunstyrelsen.

Kommunens revisorer bör här, liksom vid liknande diskussioner i nämnderna, vara lämpliga samtalspartners.
